

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Број: 607-04/20
Датум: 28.12.2020. године

ИП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“
НОВИ САД

Примљено:	08-01-2021		
Број	Прилог	Орг. јед.	
58/2	Прилог на СА		

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НОВИ САД
Булевар Михајла Пупина 16

Предмет: Достава Услова

Поштовани,

у вези Вашег захтева број 140-35-47/2020-01 од 01.12.2020. године,
достављамо Вам Услове чувања, одржавања и коришћења и утврђене
мере заштите непокретног културног наслеђа за потребе израде
Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине од 2021
до 2035. Године број 607-04/2020 од 28.12.2020. године.

У прилогу Вам достављамо и ЦД са условима, Каталогом објеката
и таблицом археолошких локалитета.

31-12-2020

ВРЕЋНИК ПОКРАЈИНСКИХ ОРГАНА УПРАВИ

Пријемно:	31-12-2020		
Орган	Орган једин.	С	ПРЕД

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 1911

Датум: 31.12.2020

НОВИ САД

Љубиша Шулаја

в.д. Директора

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
СРЕМСКА МИТРОВИЦА
Број: 607-04/2020
Датум: 28.12.2020.

Завод за заштиту споменика културе на основу члана 107.став 1 Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94, 24/2011, 99/2011), на захтев Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, Булевар Михајла Пупина 16, Нови Сад, у својству обрађивача Плана, за издавање услова за потребе израде Регионалног просторног просторног плана Аутономне покрајине Војводине од 2021. до 2035. године, утврђују се следећи:

У С Л О В И
ЧУВАЊА, ОДРЖАВАЊА И КОРИШЋЕЊА
И УТВРЂЕНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА
ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ
РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ

Услови чувања, одржавања и коришћења непокретног културног наслеђа и евидентираних непокретности и утврђене мере заштите за потребе израде Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине од 2021. до 2035. године за територију Града Сремска Митровица и општине Ириг, Инђија, Рума, Стара Пазова, Пећинци и Шид УВОД:

Споменичко наслеђе сагедано је кроз Просторно културно-историјску целину „Фрушка гора са манастирима и другим споменицима“ – непокретно културно добро од изузетног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 16/90 од 03.12.1990. године) која обухвата делове или укупну територију следећих катастарских општина: Беркасово, Шид, Привина Глава, Сот, Љуба, Бачинци, Кукујевци, Ердевик, Визић, Ћипша, Дивош, Лежмир, Манђелос, Гргушевици, Шуљам, Бешеново Прњавор, Бешеново Село, Стејановци, Мала Ремета, Јазак Прњавор, Јазак Село, Павловци, Врдник, Ривица, Ириг, Нерадин Гргетек, Крушедол Прњавор, Крушедол Село, док заштићену околину наведене целине обухватају делови или целе катастарске општине: Шид, Вашица Адашевици, Гибарац, Бачинци, Чортановци, Марадик, Бешка, Крчедин, Нови Сланкамен, Стари Сланкамен, Нови Карловци те на преослали део територије од седам општина територијално надлежног Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица.

I/ Општи услови заштите за Просторно културно-историјску целину „Фрушка гора са манастирима и другим споменицима“ – непокретно културно добро од изузетног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 16/90 од 03.12.1990. године)
- очувати аутентичност амбијента у оквиру просторно културно – историјске целине Фрушка гора са манастирима и другим споменицима;

- очувати регистроване визуре унутар Просторно културно – историјске целине Фрушка гора са манастирима и другим споменицима;
- очувати карактеристично градитељско (архитектонско) наслеђе у складу са посебним условима заштите, а према врсти добара;
- у зони Просторно културно-историјске целине Фрушка гора са манастирима и другим споменицима није дозвољено испуштање отпадних вода и складиштење запаљивих и штетних материја;
- у зони Просторно културно-историјске целине Фрушка гора са манастирима и другим споменицима није дозвољено извођење било којих радова који могу угрозити статичку стабилност и споменичка својства, визуре и наведена непокретна културна добра, евидентирана добра и добра под претходном заштитом као реперне објекте;
- забрањује се постављање индустријских, енергетских, инфраструктурних, привредних и других објеката трајног или привременог карактера који својом наменом, габаритом, волуменом, обликом или отпадним материјама могу угрозити и деградирати просторно културно – историјску целину или њену околину;
- није дозвољено повећање постојећег обима и карактера саобраћаја, осим пешачког и бициклистичког;
- у случају земљаних и инфраструктурних радова унутар просторно културно – историјске целине, обавезно је археолошко праћење радова;
- изградњу надземне и подземне инфраструктуре радити према условима службе заштите; дозвољава се постављање симбола и путоказа и прављење рута у сврху верског и културног туризма само уз дозволу надлежне службе заштите;
- у зони Просторно културно-историјске целине Фрушка гора са манастирима и другим споменицима обавезно је прибављање посебних услова и мера техничке заштите за реализацију било каквих активности у зони наведених непокретних културних добара и евидентираних добара у смислу изградње и извођења грађевинских радова, конзервације и рестаурације, уређења и опремања простора и инфраструктурних радова, као и за израду просторно-планске документације;
- обавезна израда ПДР за сваки појединачни манастирски комплекс и у случају прикључења на месни систем пречишћивача отпадних вода и у случају изградње индивидуалног система биолошких септичких јама; индивидуалне биолошке септичке јаме у манастирским комплексима лоцирати у широј зони заштите или у зони заштићене околине, а по посебним условима заштите;
- у првој зони заштите целине која обухвата непокретна културна добра од изузетног значаја и њихову заштићену околину, сви месни и индивидуални пречистачи морају бити по систему интензивног поступка пречишћавања (савремено решење) што подразумева затворени циклус са смањеним обимом коришћења земљишта;
- у зони парцела на којој се налазе непокретна културна добра, евидентиране непокретности и добра под претходном заштитом и у зони њихове заштићене околине, све инфраструктурне водове и прикључке изводити искључиво у складу са важећим грађевинским нормама и правилима за извођење ове групе радова, коришћењем искључиво атестираних материјала и поступака, на минималној удаљености од 1 м од наведених добара, све земљане радове у овим зонама изводити искључиво ручно, ручним алатима и поступцима, без коришћења било какве механизације и поступака за копање и набијање насипа који користе вибрације;

III/ Посебни услови заштите за Просторно културно-историјску целину „Фрушка гора са манастирима и другим споменицима“ – непокретно културно добро од изузетног значаја

- за све радове на наведеним непокретним културним добрима, евидентираним добрима и добрима под претходном заштитом у зони просторно културно-историјске целине од изузетног значаја обавезна је примена конзерватоско-рестаураторских принципа реверзибилности интервенције, историјских и традиционалних материјала и поступака, минимално коришћење савремених метода, активности и поступка у примени нових материјала уз обавезна претходна истраживања;

- за све интервенције у смислу изградње или доградње на припадајућим парцелама наведених непокретних културних добара од изузетног значаја обавезна је примена принципа интерполације и неутралности у обликовању, примена традиционалних материјала и поступака, очувања типа и стилских одлика, очувања добра као доминантног објекта у посматраном окружењу, са обавезном очувањем постојеће спратности објекта (није дозвољено повећање постојеће спратности објекта у посматраном простору);

- на парцелама на којима се налазе непокретна културна добра од изузетног значаја није дозвољена изградња осим у смислу обнове и конзервације и рестаурације недостајућих делова или целине непокретног културног добра из фазе која се штити (фаза пре оштећења у Другом светском рату), или изградња објекта у функцији заштите и презентације непокретног културног добра, по посебним условима службе заштите, уз поштовање свих наведених принципа;

- за сва непокретна културна добра и евидентирана добра дозвољава се конзервација, рестаурација и обнова уз поштовање горе наведених принципа, без промене постојећег хоризонталног и вертикалног габарита по посебним условима заштите;

- за евидентирана добра се дозвољава промена намене делова или целине, без угрожавања споменичких својстава, по посебним условима заштите;

– у зони заштићене околине евидентираних добара дозвољава се изградња другог приземног објекта на парцели по посебним условима заштите уз обавезну израду Урбанистичког пројекта;

III а/ Сакрални објекти

-очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита објекта, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара, према посебној валоризацији коју у основи чини стање пре Другог светског рата;

- дозвољена је конзервација, рестаурација, санација и обнова архитектуре, конструкције, декорације ентеријера и екстеријера и мобилијара, у целини или у деловима, непокретних културних добара и евидентираних непокретности, без нарушавања споменичких својстава, уз апсолутно поштовање валоризације и основних конзерватоских принципа реверзибилности поступака, без видљиве употребе савремених материјала и поступака;

-за све интервенције на предметним објектима обавезно прибављање појединачних услова заштите;

III б/ Објекти грађанске архитектуре

-очување карактеристичних елемената архитектуре, вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;

- дозвољена је конзервација, рестаурација, санација, адаптација, реконструкција и обнова архитектуре, конструкције, декорације ентеријера и екстеријера и мобилијара, у целини или у деловима, непокретних културних добра и евидентираних непокретности, без нарушавања споменичких својстава, уз поштовање валоризације, основних конзерватоских принципа реверзибилности поступака, уз минималну употребу савремених материјала и поступака;

-дозвољена изградња дворишних анекса, промена намене делова или целине, без промене висинске регулације, односно у висни вертикалног габарита предметног добра по посебним условима заштите, а без угрожавања споменичких својстава предметног добра;

-за све интервенције на предметним објектима обавезно прибављање појединачних услова заштите.

-за све инфраструктурне радове и остале грађевинске радове на делу трасе пута Ib реда бр. 21, деоница Ириг-Рума, уз који се налази споменик културе „Кипови“, неопходно је прибавити посебне услове службе заштите непокретног културног наслеђа.

Пв/ Народно градитељство

- чувању изгледа, конструктивних и декоративних елемената, материјализације, као и функционалних карактеристика;

- забрана извођења грађевинских радова који могу угрозити статичку стабилност и споменичка својства споменика културе;

- дозвољава се обнова и промена намене непокретности која неће угрозити споменичка својства, а по појединачним условима службе заштите;

-дозвољава се извођење конзерваторских и рестаураторских радова по појединачним условима службе заштите;

-дозвољава се дислокација објеката на просторе који не умањују споменичку вредност добра, а по појединачним условима службе заштите;

-дозвољава се груписање појединачних грађевина исте или сличне споменичке вредности и значаја у веће споменичке целине, а по појединачним условима службе заштите.

П г/ Просторно културно-историјске целине

- у зони просторно културно-историјске целине обавезно је очување амбијенталних вредности и просторне организације, хоризонталне и вертикалне регулације;

- обавезно очување карактеристичних елемената архитектуре објеката са споменичким вредностима који чине целину, њиховог вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената њиховог екстеријера, њихове карактеристичне карактеристичне материјализације;

- забрањује се извођење радова који могу угрозити статичку стабилност свих објекта у зони просторно културно-историјске целине и радова који могу угрозити споменичка својства објеката у статусу непокретног културног добра или објеката који чине целину, односно имају споменичка својства;

- за објекте који чине Целину (у статусу непокретног културног добра или објекти са споменичким својствима) дозвољена је обнова (конзервација, рестаурација, санација, адаптација и делимична реконструкција), промена намене делова или целине по

појединачним условима, без угрожавања споменичких својстава целине или појединачног објекта;

- за објекте који се налазе у зони просторно културно-историјске целине, а нису њен саставни део (нису непокретна културна добра или објекти са споменичким својствима), дозвољена је замена, уклањање или доградња по посебним условима заштите;

II д/ Зона заштићене околине

- обавезно очување амбијенталних карактеристика, основне диспозиције садржаја у смислу односа и положаја зеленила и објеката, постојеће уличне матрице и регулације;

- дозвољава се урбанистичко и хортикултурно уређење и опремање без угрожавања споменичких својстава непокретног културног добра или евидентираних непокретности по посебним условима заштите;

- дозвољава се инфраструктурно опремање простора без нарушавања споменичких вредности по посебним условима заштите;

- дозвољава се изградња, замена или уклањање постојећих објеката без споменичких вредности и изградња нових објеката, без угрожавања амбијенталних вредности заштићене околине, без угрожавања споменичких вредности непокретног културног добра или евидентираних непокретности, без промене висинске регулације у простору заштићене околине са објектом непокретног културног добра или евидентираних непокретности као реперним;

- за сакралне објекте на парцели добра у саставу заштићене околине дозвољена изградња само објекта у функцији непокретног културног добра по посебним условима заштите.

III/ Општи услови за непокретна културна добра, евидентираних непокретности и добра која уживају претходну заштиту ИЗВАН Просторно културно-историјске целине „Фрушка гора са манастирима и другим споменицима“

- очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације непокретног културног добра и евидентираних добара, добра под претходном заштитом и зони заштићене околине;

- очување евидентираних визура и добара као реперних објеката у зони заштићене околине,

- забрана извођења свих радова који могу угрозити статичку стабилност објеката у статусу непокретних културних добара, евидентираних добара и добара под претходном заштитом;

- забрањено депоновање запаљивих и штетних материја у објектима у статусу непокретних културних добара, евидентираних добара и добара под претходном заштитом и њиховој зони заштићене околине;

- обавезно прибављање посебних услова заштите за све врсте изградње и извођење било каквих инфраструктурних радова у зони заштићене околине непокретних културних добара, евидентираних добара и добара под претходном заштитом;

IV/ Посебни услови

IV а/ споменици културе - сакрални објекти

- очување карактеристичних и оригиналних елемената архитектуре, габарита објеката, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера у изворном облику, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- за све интервенције на предметним објектима обавезно прибављање појединчних услова заштите;

IV б/ споменици културе -објекти грађанске архитектуре

- очување карактеристичних и оригиналних елемената архитектуре, вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- дозвољена изградња дворишних анекса, промена намене делова или целине, без промене висинске регулације, односно у висни вертикалног габарита предметног добра по посебним условима заштите, а без угрожавања споменичких својстава предметног добра;

IV в/ споменици културе и евидентирани непокретности - објекти народног градитељства

- чувању изгледа, конструктивних и декоративних елемената, материјализације, као и функционалних карактеристика;
- забрана извођења грађевинских радова који могу угрозити статичку стабилност и споменичка својства споменика културе;
- дозвољава се обнова и промена намене непокретности која неће угрозити споменичка својства, а по појединачним условима службе заштите;
- дозвољава се извођење конзерваторских и рестаураторских радова по појединачним условима службе заштите;
- дозвољава се дислокација објеката на просторе који не умањују споменичку вредност добра, а по појединачним условима службе заштите;
- дозвољава се груписање појединачних грађевина исте или сличне споменичке вредности и значаја у веће споменичке целине, а по појединачним условима службе заштите.

IV г/ Просторно културно-историјске целине

- у зони просторно културно-историјске целине обавезно је очување амбијенталних вредности и просторне организације, постојеће уличне хоризонталне и вертикалне регулације;
- обавезно очување карактеристичних елемената архитектуре, вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара на објектима у статусу непокретног културног добра или евидентираног добра под претходном заштитом;
- забрањује се извођење радова који могу угрозити статичку стабилност свих објеката у зони просторно културно-историјске целине и радова који могу угрозити споменичка својства објеката у статусу непокретног културног добра ;
- за објекте у статусу непокретног културног добра дозвољена је обнова (конзервација, рестаурација, санација, адаптација и делимична реконструкција), промена намене делова или целине по појединачним условима;
- за све објекте који се налазе у зони просторно културно-историјске целине, обавезно је прибављање посебних услова заштите;

IV д/ Споменици културе и знаменита места као и евидентирана добра -меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

-забрањује се дислокација објекта или обележја под заштитом осим у посебним случајевима уз обавезно добијање одобрења и појединачних услова надлежне службе заштите;

-дозвољава се обнова, санација, конзервација и рестаурација, која неће угрозити споменичка својства и постојеће карактеристичне конструктивне и декоративне елементе објекта или обележја под заштитом; сви радови морају бити обављени према појединачним условима надлежне службе заштите;

-дозвољава се урбанистичко и хортикултурно опремање, уређење и одржавање припадајуће парцеле које неће угрозити споменичка својства објекта или обележја под заштитом;

-забрањују се радови који могу угрозити статичку стабилност објекта или обележја под заштитом;

- забрањује се додавање нових елемената (плоча, украса) на објекте или обележја под заштитом као и било каква друга измена истих без добијања одобрења и појединачних услова надлежне службе заштите;

-забрањује се подизања објекта у непосредној околини објекта или обележја под заштитом који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити њихова споменичка својства.

IV ђ/ археолошка налазишта

1. Услови и мере заштите за археолошка налазишта на тентативној Листи УНЕСКО:

- није дозвољена изградња стамбених, помоћних, нити других објекта, који нису у функцији презентације налазишта;

- није дозвољено пошумљавање простора, нити сађење високе вегетације, које својим коренским системом може оштетити археолошке остатке скривене испод земље;

- дозвољава се обрада земље до дубине 0.30 m;

- забрањује се дубоко орање дубље од 0.30 m, рингловање земљишта за винограде, воћњаке и слично;

- омогућити приступ локалитету за потребе стручних служби и посетилаца;

- забрањено сакупљање покретних археолошких налаза са локалитета;

- изградња инфраструктуре се може дозволити само у функцији археолошког локалитета и након систематски спроведених археолошких истраживања;

- обавезна израда менаџмент плана за археолошко налазиште и његову заштићену околину.

Посебни услови и мере заштите за заштићену околину:

- обавезно је задржавање постојеће намене простора уз могућност формирања садржаја који су компатибилни потребама археолошког локалитета;

- дозвољена је реконструкција, санација, адаптација и изградња нових објекта уз обавезна археолошка истраживања само на основу услова и сагласности службе заштите по појединачним захтевима;

- извођење грађевинских радова, промена облика терена, реконструкција, санација адаптација и изградња нових објеката може се дозволити након претходно изведених систематских археолошких истраживања, уз адекватну презентацију налаза, уз ограничавање намене предметног подручја;
- намену нових објеката засновати на функцији очувања, заштите, ревитализације и културолошког коришћења археолошког локалитета;
- обавезно је извођење систематских археолошких истраживања пре изградње нових саобраћајница и инфраструктуре;
- на основу резултата заштитних археолошких ископавања биће утврђене даље смернице у дефинисању простора;
- сађење високе вегетације, пошумљавање и озелењавање простора дозвољава се само на простору који је археолошки истражен и где се зелени појас визуелно уклапа у организацију подручја локалитета;
- забрањено је просипање, одлагање и привремено или трано депоновање отпадних и штетних материја.

2. Услови и мере заштите за археолошка налазишта која имају статус културних добара:

- промена облика терена дозвољава се само у функцији презентације археолошког налазишта;
- забрањује се изградња стамбених и помоћних објеката на локалитету;
- забрањује се обрада земље дубоким орањем, ригловање земљишта до дубине веће од 0.30 м, као и извођење мелиорационих радова;
- забрањује се експлоатација сировина као и све врсте истражних радова, осим археолошких;
- забрањује се раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање или било какви радови који могу нарушити својство културног добра;
- забрањује се просипање, одлагање и привремено или трајно депоновање отпадних и штетних материја;
- забрањује се изградња инфраструктуре, индустријских, јавних објеката и постројења; изградња инфраструктуре може се дозволити изузетно, на простору који је у потпуности археолошки истражен за потребе презентације откривених археолошких остатака;
- забрањује се сађење високе вегетације и пошумљавање простора;
- забрањује се неовлашћено прикупљање покретних археолошких налаза.

Посебни услови и мере заштите за заштићену околину:

- сађење високе вегетације и пошумљавање простора може се дозволити само на простору који је у потпуности археолошки истражен;
- изградња инфраструктуре, индустријских, јавних објеката и постројења може се дозволити на простори који је у потпуности археолошки истражен, уз могућност презентације откривених остатака;
- забрана просипања, одлагања и привременог или трајног депоновања отпадних и штетних материја;
- забрана неовлашћеног прикупљања археолошких површинских налаза.

3. Евидентирани археолошки локалитети

- Не можемо утврдити опште услове и мере заштите за евидентиране археолошке локалитете, јер сваки појединачан локалитет захтева додатну валоризацију и посебне услове и мере заштите у складу да њом.

4. Археолошки локалитети са статусом добара која имају претходну заштиту

- Посебни услови заштите важе за зоне археолошких локалитета: дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћење радова и адекватну презентацију налаза.

5. Попис непокретних културних добара на прелиминарној (тентативној) листи

Унеска:

1. Градина (*Acuminum*), Стари Сланкамен, Инђија; евиденциони картон Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица редни број 289 од 16.11.2020. године.

Катастарске парцеле: 240 и део 783/1 К.О. Стари Сланкамен.

2. Михаљевачка шума, потес Просјанице (*Ad Herculae*), Чортановци, Инђија; археолошко налазиште (АН 118), велики значај;

Катастарска парцела: 3350 К.О. Чортановци.

3. Градина (*Rittium*), Сурдук, Стара Пазова; евиденциони картон Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица редни број 177 од 23.11.2019. године.

Катастарске парцеле: 834, 847/2, 845, 844, 851, 848, 847/1, 846, 843, 850, 855, 859, 863, 867/2, 867/1, 866, 871, 875, 878, 854, 858, 883, 887, 853, 862, 865, 857, 861, 869, 873, 870, 874, 877, 882, 881, 886, 880 и 885 КО Судук.

Заштићена околина: 912, 913, 908, 909, 9100, 905, 901, 900, 902, 898, 897, 893, 894, 890, 889 КО Сурдук.

V/ Зоне непокретног културног наслеђа од посебног значаја:

- услед утврђених посебним споменичких вредности (историјских, архитектонских, уметничких) и структуре наслеђа (вишеслојно наслеђе) неопходна је израда планова посебне намене за следећа подручја:

- „Средњовековни град Моровић“ – у оквиру предметне целине, односно у оквиру насеља Моровић, налази се више непокретних културних добара која потврђују њен историјски и културни идентитет (Тврђава Моровић - налази се на ушћу речице Студве у реку Босут, а први пут се у историјским изворима помиње 1332. године као утврђење мачванског бана Јован Моровићког из чувена породице Мароти; Римокатоличка црква Св. Марије (15. век); Српска православна црква Свете Богородице (19. век); Римокатоличка црква Св. Рока; Етно целина у улици Николе Тесле у Моровићу; два објекта техничке културе: мост преко реке Босут из 1899. године и мост преко реке Студве из 1901. године) као и природне знаменитости – ушће река Босут и Студва у Саву и ловиште Моровић, смештено у најстаријој храстовој шуми у Србији, са изузетним примерцима високе дивљачи и птица.

- „Сирмијум – Сремска Митровица“ – предметна целина обухвата културно-историјско наслеђе града Сремска Митровица са археолошким налазиштем од изузетног значаја- античким Сирмијумом. Археолошко налазиште обухвата ширу територију града, односно највећи број истражених локалитета је ситуиран на левој обали реке Саве испод савременог насеља Сремска Митровица, док се један део локалитета налази и на десној обали реке, на простору данашње Мачве. На десној обали Саве налази се и заштићени Специјални резерват природе „Засавица“.

- „Старо рударско насеље Врдник са манастиром“ – целина обухвата територију насеља Врдник на Фрушкој гори које је било насељено још у периоду енеолита. Остаци Врдничке куле (13. и 14. век) и локалитет „Градиште“, поуздани су подаци о постојању

насеља у средњем веку. Први писани извори о насељу Врдник су турски дефтери из 16. века у којима се помиње и Манастир Врдник – „сремска Раваница“. Српска православна црква посвећена Св. Јовану Крститељу подигнута је 1777. године. На самом почетку 19. века отворен је рудник Врдник и у оквиру овог јединственог комплекса подигнути су станови – колоније за смештај рудара и службеника рудника. Током времена уз колоније су отворене школе, читаонице, рударска болница и репрезентативна зграда “Касине” (почетак 20. века). Појавом подземне термалне, сумпоровите воде крајем 1931. године у Јужном копу рудника, експлоатација угља замењена је експлоатацијом лековите воде. Од 1932. до осамдесетих година 20. века комплетиран је бањско-медицински центар – хотел „Термал“ са рехабилитационим медицинским центром и базеном.

- „**Купиново и Обедска бара**“ – целина обухвата слојевито културно наслеђе од којих су најстарији остаци средњовековног града Купиника (крај 13. и почетак 14. века), Српска православна црква Св. Луке у Купинову (средина 15. века), Етно парк са карактеристичним примерима традиционалног народног градитељства. У непосредној близини насеља налази се и некадашњи напуштени меандар реке Саве, данас Специјални резерват природе „Обедска бара“ који је законом заштићен још 1874. године.

- **утврђења Купиник и Моровић, Гомолава у Хртковцима и Градина на Босуту у Вашици третирати са аспекта заштите „културног предела“ (река Сава)**

- потребно је израдити менаџмент план којим би се подробније разрадио начин управљања, одржавања и коришћења објеката споменичког наслеђа вазаног уз период Другог светског рата (Народноослободилачке борбе) које се налази на подручју Националног парка Фрушка гора.

Напомена : Просторним планом подручја посебене намене Фрушка гора третирана је ПКИЦ Фрушка гора са манастирима и другим споменицима која обухвата структуру непокретних културних добара од изузетног значаја коју чине појединачно заштићени и категорисани фрушкогорски манастири, као и целина Споменика из периода НОБ-а, Споменик Слобода на Иришком венцу, и низ сеоских насеља и варошица у рубном подручју са својом структуром наслеђа.

Обрађивачи:

Иван Филиповић, дипл.инж.архитектуре

Љиљана Богић, дипл. правник

Татјана Јесретић, дипл.ист. уметности

Биљана Лучић, дипл.археолог

Душанка Станковић, дипл. етнолог

Горана Лемајић, МА историчар

